

Sygn. akt V CSK 352/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku J. L.

przy uczestnictwie T. Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w O.

z dnia 31 marca 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawczyni wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które sformułowała w formie pytania: „czy dla oceny dobrej lub złej wiary posiadacza służebności i właściciela nieruchomości władnącej, od której uzależniona jest długość terminu zasiedzenia zgodnie z art. 172 k.c. istotna jest chwila objęcia w posiadanie służebności na cudzej nieruchomości po zbyciu jej własności przez właściciela nieruchomości władnącej czy też wcześniejsza chwila objęcia nieruchomości w posiadanie przez jej właściciela będącego jednocześnie właścicielem nieruchomości władnącej pomimo rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia służebności na tej nieruchomości później to jest skutek zbycia jej własności osobie trzeciej bez obciążeń przez właściciela nieruchomości władnącej”. Wnioskodawczyni wskazała też na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to jest art. 172 i 176 k.c. w zw. z art. 292 zd. 2 k.c., art. 337 i 348 k.c. w zw. z art. 2 ustawy z 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania,

zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska w tym przedmiocie (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.). Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nie publ.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia jest możliwe w razie spełnienia takich warunków formalnych, których wnioskodawczyni nie spełniła. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że chociażby ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Należy przy tym podkreślić, że spełnieniem tego wymagania nie jest przedstawienie dowolnych argumentów uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania, istotnych tylko w ocenie wnioskodawczyni. Uzasadnienie omawianego wniosku, ze względu na związek z przedsądem, musi ściśle nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie może się ono jednak ograniczać jedynie do powtórzenia ich treści, z pominięciem odpowiedniego wywodu jurydycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ., z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, BSN 2003, nr 5, poz. 8). Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego

postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna wnioskodawczyni była uzasadniona w sposób oczywisty.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436).

Problem, na występowanie w sprawie którego powołuje się wnioskodawczyni był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z 10 lipca 2013 r., V CSK 320/12 (nie publ.) Sąd Najwyższy przyjął, że dobrej wiary zasiadającego posiadacza nie wyłącza wiedza o prawie własności przysługującym osobie trzeciej. Występuje ona wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa. W postanowieniu z 4 października 2015 r., V CSK 5/15 (nie publ.) Sąd Najwyższy stwierdził, że dobrą lub złą wiarę posiadacza oceniać należy na datę rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804), orzeczono jak w postanowieniu.